

Produkter skal holde og kunne repareres

Mange produkter har dårlig holdbarhed og kan ofte ikke repareres, fordi de ikke kan skilles ad, eller der ikke er reservedele eller softwareopdateringer. Samtidig er der i nogle brancher monopoltilstande på reparation. Produkter holder derfor kortere tid. Det er dyrt, besværligt og spild af gode ressourcer.

Forbrugerrådet Tænk mener, at

- Forbrugere skal have information om den forventede holdbarhed på et produkt. Det skal oplyses i købet.
- Reservedele og opdateringer skal være tilgængelige i produktets forventede holdbarhed.
- Alle væsentlige komponenter og dele skal være mulige at udskifte. Produkter skal kunne skilles ad.
- Der skal ikke være gebyrer for undersøgelse af produkt før reparation.
- Reklamationsretten skal være længere for varige forbrugsgoder.
- Producenter skal ansvarliggøres for holdbarheden af produkter bl.a. i købeloven.

Baggrund

Mange forbrugere har oplevet, at deres vaske-maskine, mobiltelefon, printer osv. går i stykker. Det kan ofte handle om mindre dele af produktet såsom et håndtag eller batteri, men det kan få betydning for hele funktionen. Det kan betyde, at det er nødvendigt at anskaffe sig et nyt produkt på grund af en mindre fejl, der egentlig bare burde blive repareret.

Forbrugere kan støde på mange udfordringer ved reparationer:

- Manglende adgang til en manual, fejlkoder eller reservedele.
- Produkterne kan ikke skilles ad.
- Der er indbygget enkelte, dårlige komponenter af så lav kvalitet, at produktet er svært at reparere.
- Høje priser og praktiske problemer såsom lang ventetid.

Der hersker en form for monopoltilstand på flere reparationsmarkeder, der kan gøre det dyrt og uattraktivt at reparere. Fx kan garanti-

en bortfalde ved egen reparation, eller hvis der benyttes en reparatør fra et andet firma.

Hvad betyder det for forbrugerne?

Alt i alt ender det ofte med at være besværligt og dyrt at få repareret sine produkter i stedet for at være et attraktivt tilbud. Det gør det vanskeligere for forbrugerne at vælge løsninger, der understøtter et klima- og miljøperspektiv, og for dem at deltage i den cirkulære økonomi.

Hvis oplysninger om produkters forventede holdbarhed er til stede på tidspunktet for købet, kan forbrugerne på en oplyst baggrund træffe valg om, hvor meget forbrugeren vil investere i et holdbart produkt.

På den længere bane vil det oftest kunne svare sig at betale en smule mere for et produkt, som holder meget længere tid. Men den besparelse er ikke synlig for forbrugeren på nuværende tidspunkt.

Løsningsforslag

Danske politikere bør:

- Kigge mod Frankrig, hvor der er indført flere nationale regler, der har til formål at gøre produkter mere holdbare:
  - Automekanikere skal tilbyde reparation med brugte reservedele til private biler og kassebiler.
  - Producenter og forhandlere af hårde hvidevarer er pålagt at oplyse den forventede holdbarhed til forbrugeren.
  - Planlagt forældelse er forbudt.
- Gøre det lovpligtigt, at væsentlige reservedele og opdateringer er tilgængelige i et produkts forventede levetid.
- Lovgive om at forlænge reklamationsretten på varige forbrugsgoder til mindst 6 år. Det skal samtidig gøres nemmere for forbrugerne at vælge reparation som mangelsbeføjelse frem for ombytning.

- Ansvarliggøre producenten for mangler ved produktet og holdbarheden af produktet, bl.a. via købeloven.

På europæisk niveau:

- Politisk bør Danmark arbejde aktivt for et såkaldt levetidsmærke og for et forbud mod at begrænse produkters levetid.
- Herudover bør der arbejdes aktivt for, at alle væsentlige dele på produkter skal kunne udskiftes, og produkter skal kunne skilles ad.

Virksomheder og brancher bør tage initiativ til at:

- Stoppe med urimelige undersøgelsesgebyrer før eventuelle reparationer og stoppe med at skabe monopoltilstande på reparationsmarkedet.

Yderligere oplysninger

Politisk rådgiver for miljø og transport Vibeke Myrtue Jensen, vmj@fbr.dk / 4188 1616, eller seniorjurist Martha Nør Kjeldsen, mnk@fbr.dk / 3119 2209.

Faktaboks

Forbrugerrådet Tænk gennemførte i 2020 en undersøgelse, der viste, at

- 9 ud af 10 forbrugere mener, at det er vigtigt, at deres produkter kan repareres.
- 7 ud af 10 forbrugere har smidt et produkt ud, der kunne have været repareret.
- 46 % mener at reklamationsretten skal svare til produktets forventede levetid.
- 89 % ville foretrække et produkt med et holdbarhedsmærke om den forventede levetid.
- 85 % mener, at reservedele og softwareopdateringer skal være tilgængelige i hele et produkts levetid.
- Et studie fra den tyske miljøstyrelse (UBA) viste allerede i 2012, at dobbelt så mange vaskemaskiner blev udskiftet på grund af en defekt i forhold til i 2004.

Forbrugerrådet Tænk er en uafhængig medlemsorganisation, der arbejder for et Danmark, hvor alle forbrugere kan foretage et trygt valg. Forbrugerrådet Tænk har ca. 85.000 personlige medlemmer og 28 medlemsorganisationer. Læs mere om vores test, gode råd og vores 31 forbrugerpåklagede mærkesager. Tilmeld nyhedsbrev og bliv opdateret på taenk.dk.